

Socialarbetaren ett stöd för unga i skolmiljön

I finländska Esbo arbetar unga socialarbetare i skolan för att träffa ensamkommande och andra nyanlända unga. I stället för att låta ungdomarna gå korta kurser hos arbetsförmedlingen får de studera längre tid. Det är ett sätt att fånga upp studiemotiverade elever och hjälpa dem att skapa sig en framtid.

TEXT: Caroline Jonsson **FOTO:** Laura Mendelin och Mostafa Mohammad Ali

I skolan Omnia, där socialarbetare Anne-Maarit Pullinen arbetar, möter hon och hennes kollegor ensamkommande och andra nyanlända i åldrarna 17-25 år. Här deltar eleverna i årslånga förberedande studier. Socialtjänsten i Esbo har funnits representerad i skolan över tio år.

Långvarigt samarbete

Samarbetet mellan social- och skolektorn började i slutet av nittiotalet som projekt för unga nyanlända utan läs- och skrivkunskaper och permanentades år 2006. Socialarbetaren Aino-Marja Kairamo som handlägger ärenden för ensamkommande och andra nyanlända menar att tidigare åtgärder som korta språk-

kurser hos arbetsförmedlingen fungerade dåligt för denna grupp.

– Det går inte att ta in kunskap i en tillvaro av kaos och snabba miljöombyten. Här får i stället studiemotiverade ungdomar med livet framför sig förutsättningar att skapa en trygg vardag. Tidiga insatser från skolans socialarbetare skapar förutsättningar för dem att tillgodogöra sig studierna.

Ringar frånvarande elever

Anne-Maarit Pullinen uppskattar att åtta av tio läser vidare efter grundskoleförberedande studier och språkutbildning på grundläggande gymnasieliknande studier eller yrkesinriktade program.

Läraren Lenka Harju (stående) kan fokusera på undervisningen när hon har tillgång till en socialarbetare, som här Anne-Maarit Pullinen (sittande).

– Frånvarande elever ringer jag på morgonen. Många skulle nog inte orka komma tillbaka till skolan utan mina ihärdiga samtal. Vissa elever har jag kontaktat varje dag under en månad innan vändningen sker, tills personen får kraft att återvända till studierna.

Skolans socialarbetare samarbetar med elevernas ansvariga socialsekreterare. De ingår i samma arbetslag och möts varannan vecka. Efter skoltid deltar Anne-Maarit Pullinen även i elevernas fritid.

– Tillsammans med volontärer engagerar jag mig i en stödgrupp som ordnar fritidsaktivi-

teter. Här diskuteras även känslor, sömn och annat som påverkar psykisk hälsa och studiekoncentration, säger Anne-Maarit Pullinen.

Samtal om ensamhet och oro

Under rasterna vägleder skolans socialarbetare de nyanlända genom det finländska välfärdssystemet. När dörren till Pullinens arbetsrum står öppen välkomnar hon besök. Här kan eleverna få hjälp med tidsbokning till läkare, ifyllnad av blanketter och ekonomiska frågor. Praktiska ärenden leder många gånger till samtal om ensamhet, oro eller svåra upplevelser.

"Det går inte att ta in kunskap i en tillvaro av kaos och snabba miljöombyten. Här får i stället studiemotiverade ungdomar med livet framför sig förutsättningar att skapa en trygg vardag."

När en elev behöver extra stöd samarbetar socialarbetaren Anne-Maarit Pullinen med läraren i klassrummet.

– De pratar oftast inte med någon, inte heller med andra unga i liknande situation. Psykologiskt stöd saknas ofta. Ensamkommande och andra nyanlända skulle behöva hjälp med att lära sig leva med traumatiska erfarenheter. Ofta bokar jag in uppföljande samtal innan vi skiljs åt, säger Anne-Maarit Pullinen.

Närvaro i klassrummet

Om en elev behöver extra stöd samarbetar Anne-Maarit Pullinen med läraren i klassrummet. Om någon har svårt att stanna under lektionen, finns hon där som resurs.

– Då sitter vi tillsammans i rummet intill en stund. I klassrummet får jag ökad förståelse för ungdomens skolsituation och kan förmedla en tydlig bild av elevens vardag till ansvarig socialsekreterare.

För läraren Lenka Harju innebär ständig tillgång till socialarbetare att hon kan fokusera på undervisningen. Långvariga relationer mellan elev, lärare och socialarbetare skapar god studiemiljö, menar hon:

– Ser jag att en elev mår dåligt kontaktar jag socialarbetarna direkt. Det betyder att jag kan finnas närvarande för resten av klassen. Korta kurser skapar bara oro för dessa elever. Att sitta på sin stol i samma klassrum i gemenskap tillsammans med en lärare skapar trygghet och förtroende.

